

ТЕСТИ З КУРСУ “ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ”

Типи виховання

1. Виберіть характерну ознаку виховання в первісному суспільстві, як історично першому типі виховання:
 - а) виховання в процесі трудової діяльності;
 - б) в процесі систематичного навчання;
 - в) в процесі спілкування з учителем.

2. Виберіть базову педагогічну традицію Давньої Греції, яка визначила зародження західного типу виховання:
 - а) культивування добродійностей;
 - б) переважна орієнтація на розвиток розуму;
 - в) утвердження в людині прагнення до досконалості і самоствердження у відповідності до мети виховання ;

3. Виберіть найголовнішу особливість, яка характеризує зародження вітчизняного типу виховання:
 - а) групові форми виховання;
 - б) народні методи виховання в умовах сім'ї і визначаюча роль матері у вихованні дітей;
 - в) визначаюча роль учителя у вихованні.

4. Виберіть основну педагогічну традицію великих цивілізацій Сходу, яка визначила зародження східного типу виховання:
 - а) жорсткі вимоги відносно виконання традиційних норм і канонів;
 - б) орієнтація на вільну і творчу особистість;
 - в) самостійність особистості в різних сферах суспільного життя;

5. Який тип особистості характеризується в наступному висловлюванні:
“Вони тримались, поки вели війни і стали гинути, досягнувши гегемонії, тому що не вміли користуватися вільним часом, не могли займатись будь-якою іншою справою, яку б вони вважали важливішою за військову”:
 - а) спартанського воїна;
 - б) середньовічного лицаря;
 - в) давньоіндійського воїна (кшатрія).

6. Для якого періоду історії освіти в Україні характерними були такі особливості:
 - основна ланка шкільної системи – єдина трудова школа;
 - комплексні навчальні програми;
 - форми навчання – метод проектів, дальтон-план;
 - курс на соціальне виховання дітей.
 - а) 16-17ст.; б) друга половина 19ст.; в) 20-ті рр. 20 ст.; г) 80-90 рр 20 ст.

7. Для якої історичної епохи характерними були наступні педагогічні ідеї:

- ставлення до освіти як до основи процвітання держави;
 - критика станового, конфесійного характеру освіти;
 - виховання освіченої, самодіяльної особистості;
 - відмова від концепції природжених ідей, визнання виховання й освіти провідними чинниками розвитку?
- а) епоха Відродження; б) епоха Просвітництва; в) епоха Середньовіччя.

8. Який напрям реформаторської педагогіки має наступні характеристики:
- мета: формування особистості, здатної до самореалізації;
 - принципи: природовідповідність, вільне виховання і навчання, культ творчості, духовна спільність педагогів та учнів;
 - особливості змісту: потрібний ритм навчального дня; заняття за методом епох;
 - методика: метод занурення; відсутність програм і підручників; гетеаністичний метод пізнання; відсутність оцінок.
- а) Вальдорфська педагогіка; б) Теорія вільного виховання; в) Прагматична педагогіка.

Виховні системи

1. Яка виховна система в історії педагогіки включала наступні елементи:
- мету виховання, у вигляді ідеї “калокагатії”, як наближення до досконалості;
 - зміст освіти, який включав завдання інтелектуального, фізичного, морального і естетичного розвитку;
 - методи виховання, які реалізовувалися на основі принципу змагальності;
 - форми виховання, які включали: театр, народні свята, лекції, клуби .
- а) Спартанська; б) Афінівська; в) Система виховання джентльмена.
2. Яка виховна система в історії педагогіки мала наступні характеристики:
- підготовка сильного духом, фізично розвиненого воїна, як мета виховання;
 - цілеспрямоване виховання, як вирішальний фактор у справі виховання людини;
 - державна підпорядкованість освітніх закладів і виховання взагалі;
 - школа, як освітній заклад і локальне освітнє середовище;
 - зміст виховання, як єдність вправ у військовому мистецтві і моральних бесід.
- а) Спартанська; б) Лицарське виховання; в) Система виховання джентльмена.
3. Яка виховна система в історії педагогіки мала наступні характеристики:
- ідеал виховання – високоморальна особистість;
 - орієнтація на духовне виховання;
 - зміст освіти, як “сім вільних мистецтв”;
 - висока роль словесно-книжного знання;
 - орієнтація на розвиток пам’яті;

- авторитарний характер управління вихованням.

а) Лицарське виховання; б) Афіньська; в) Релігійна традиція виховання.

4. Яка система виховання в історії педагогіки мала наступні характеристики:

- мета – підготовка досвічених воїнів;
- зміст освіти – сім “вільних благочестій”;
- додержання “кодексу честі”, як ідеї морального, естетичного і фізичного розвитку, почуття власної гідності.
- вміння поводити себе у “вищому світі”;
- читання та письмо вважалися необов’язковими.

а) Спартанська; б) Система виховання джентельмена; в) Лицарське виховання

5. Яка виховна система в історії педагогіки мала наступні елементи:

- мета, як виховання людини ділової, енергійної, практичної, світської;
- зміст виховання, як єдність фізичного, морального і розумового виховання, а також трудового виховання;
- принципи виховання виведені із ідеї корисності і інтересів особи;
- зміст освіти повинен мати як теоретичний, так і практичний характер;
- головними виховними засобами вважаються приклад, праця, середовище.

а) Лицарське виховання; б) Афіньська ; в) Система виховання джентельмена

6. Яка виховна система в історії педагогіки включала наступні елементи:

- мета: виховання розвиненої людини, для якої суспільні інтереси вище особистих;
- головні принципи: педагогічний оптимізм; “проектування” особистості; “вимоглива любов”: чим більше поваги до особистості, тим більше вимог до нього;
- методика включала: виховання в праці; орієнтацію на традиції; організацію “перспективних ліній”; створення суспільної думки; використання принципу паралельної дії; організація завтрашньої радості;
- показники вихованості: працелюбність, дисциплінованість, відповідальність, відданість своїм переконанням і почуття власної гідності;

а) Афіньська; б) Система виховання особистості в колективі; в) Система виховання джентельмена.

6. Назвіть автора виховної системи, яка включала наступні характеристики:

- мета виховання – вільний розвиток дитини;
- засоби навчання і виховання: вільні тексти та шкільна друкарня;
- методи навчання: елементи програмованого навчання (навчальні картки, “навчаючі стрічки”);
- результати навчання : друкowana продукція.

А) Р.Кузіне; б) Д.Дьюї; в) С.Френе.

7. В якій з перерахованих шкіл була реалізована ідея “абсолютної свободи” вихованців:

- а) Будинок дитини» М.Монтессорі;
- б) Вальдорфська школа Р.Штейнера;
- в) “Саммерхіл” А.Нейла;
- г) Лабораторна школа Дж.Дьюї.

Розвиток освітніх систем

1. В якій державі головним типом освітніх закладів були школи-гуртожитки, які одночасно давали підростаючому поколінню і виховання і освіту.
а) Спарта; б) Афіни; в) Давній Рим.
2. Особливістю системи освіти якої держави була поява нових типів шкіл: граматичної школи і риторської (ораторської) школи.
а) Давній Рим; б) Афіни; в) Спарта.
3. В який історичний період шкільна система країн Західної Європи включала наступні типи шкіл:
 - монастирські школи;
 - соборні школи;
 - приходські школи.а) Середньовіччя; б) Відродження; в) Новий час.
4. В який історичний період вітчизняна система елементарної освіти включала:
 - католицькі школи;
 - протестантські школи;
 - братські школи;
 - монастирські та парафіяльні православні школи;
 - школи національних меншин;
 - полкові і січові школи.а) Середньовіччя; б) Відродження; в) Новий час.
5. Яким був зміст освіти в монастирських (соборних) школах Західної Європи у 10-13 ст.?
а) елементарні знання;
б) сім вільних мистецтв: trivium (тривіум) + quadrivium (квадрівіум);
в) читання, письмо, рідна мова, рахунок, елементи геометрії і природознавства.
6. В яких школах України вперше була запроваджена класно-урочна система навчання?
а) полкових; б) січових; в) братських; г) церковно-парафіяльних; д) земських.

7. Хто з відомих педагогів початку 20 ст. заснував “Школу для життя, школу через життя”, в якій реалізував ідею побудови навчання на основі “центрів інтересів дитини”?

а) О.Декролі; б) Р.Кузіне; в) Д.Дьюї; г) М.Монтесорі; д)С.Френе.

8.Визначте хронологічні межі існування братських шкіл в Україні:

а) 16-18 ст.; б) 2 пол.19 –поч. 20ст.; в) 10-15 ст.

Педагогічні системи

1. Педагогічна система якого педагога ґрунтується на таких ідеях:

- народність виховання;
- педагогічна антропологія;
- розуміння мети виховання, як гармонійно розвиненої особистості;
- праця, як основа виховання особистості;
- розуміння педагогіки як науки і мистецтва;

а) М.І.Пирогов; б) К.Д.Ушинський; в) В.О.Сухомлинський.

2. Педагогічна система якого педагога включає наступні ідеї:

- принцип природовідповідності виховання;
- сенсуалістичний характер пізнання;
- “золоте правило дидактики”;
- демократичний принцип єдиної школи;
- класно-урочна система організації навчання;
- дисципліна, як умова роботи школи;

а) Ж.-Ж.Руссо; б) Я.А. Коменський; в) Д.Локк.

3. Педагогічна система якого педагога ґрунтується на наступних ідеях:

- всебічного і гармонійного розвитку особистості;
- родинно-шкільного виховання;
- розвивального навчання: подорожі в природу; уроки мислення;
- кімната казки; куточок краси; навчання в “зелених класах” та ін.;
- громадянського і патріотичного виховання;

а) В.О.Сухомлинський; б) Й.Песталоцці; в) Ж.-Ж.Руссо.

4. Педагогічна система якого педагога включає наступні ідеї:

- мета виховання, як “самодіяльність на служінні істині, красоті і добру”;
- ідея загальнолюдського виховання;
- ідея природовідповідності;
- ідея культуровідповідності;
- ідея розвиваючого навчання;
- керівна роль учителя.

а) А.Дістервег; б) Я.Коменський; в) Й.Песталоцці.

5. Педагогічна система якого педагога включає наступні ідеї:

- мета виховання, як формування добродісної людини;

- постановка можливих цілей і цілей необхідних;
- визначення у вихованні: керування, навчання і морального виховання;
- ідея виховуючого навчання;
- ідея різнобічності інтересів;
- теорія ступенів навчання.

а) А.Дістервег; б) Й.Песталоцці; в) Й.Герbart.

6. Педагогічна система якого педагога включає наступні елементи:

- сенсуалістичне розуміння пізнання;
- ідея природного виховання;
- ідея вільного виховання;
- визначення задач виховання у відповідності до вікової періодизації;

а) Ж.-Ж.Руссо; б) Й.Песталоцці; в) Д.Локк.

7. Педагогічна система якого педагога включає наступні ідеї:

- мета виховання - гармонічний розвиток природних сил і здібностей людини;
- теорія елементарної освіти;
- ідея саморозвитку сил дитини;
- поєднання навчання з продуктивною працею в “Установі для бідних”.

а) Ж.-Ж.Руссо; б) Й.Песталоцці; в) Д.Локк.

8. Педагогічна система якого педагога включає наступні ідеї:

- прагматизм у визначенні цілей виховання;
- педоцентризм;
- природовідповідність;
- набуття особистого досвіду;
- навчання через діяльність;
- індивідуалізація навчально-виховного процесу.

а) М.Монтессорі; б) Дж.Дьюї; в) С.Френе.

Педагогічні ідеї

1. Яка дидактична ідея належить відомому американському філософу і педагогу Дж.Дьюї?

- а) навчання на основі центрів інтересів дітей;
- б) навчання через діяльність;
- в) програмоване навчання.

2. Який із наведених принципів виховання вперше був визначений А.Дістервегом?

- а) природовідповідності;
- б) наочності;
- в) культуровідповідності;
- г) врахування вікових та індивідуальних особливостей.

3. “У педагогіці він був прихильником ідей Ж.-Ж.Руссо. У своїй садибі відкрив школу, в якій викладав математику та історію. Уклав підручники для народної школи, видавав педагогічний журнал”. Про якого педагога йде мова?

а) Л.Толстого; б) Й.Песталоцці; в) Т.Шацький; г) К.Ушинський.

4. Яку проблему порушив М.І.Пирогов у статті “Питання життя”?

- а) вільного виховання;
- б) загальнолюдського виховання;
- в) виховання громадянина;
- г) політичної освіти.

5. Який педагог є засновником вальдофської педагогіки?

а) А.Нейл; б) Р.Штейнер; в) Д.Дьюї; г) Г.Кершенштейнер.

6. Основними елементами початкового навчання за Й.Г.Песталоцці є:

- а) слово, форма, число;
- б) колір, звук, смак;
- в) відчуття, досвід, праця.

7. Кому з педагогів належить вислів: “Навчання без виховання є засобом без мети, а моральне виховання без навчання є метою, позбавленою засобів”?

а) Я.Коменському; б) Й.Гербарту; в) Й.Песталоцці; г) А.Дістервегу.

8. Хто з вказаних педагогів був засновником прагматичної педагогіки?

а) Е.Мейман; б) В.Лай; в) Д.Дьюї; г) Г.Кершенштейнер.

Висловлювання

1. Кому належить наступне висловлювання: “ Мова народу – кращий, що ніколи не в’яне й вічно знову розквітає, цвіт усього його духовного життя, яке починається далеко за межами історії. ...Початок людського слова взагалі і навіть початок мови того чи іншого народу губиться так само у минулому, як і початок історії людства; ... але як би там не було, у нас існує тверде переконання, що мова кожного народу створена самим народом, а не будь-яким іншим”.

а) О.В.Духнович б) К.Д.Ушинський в) С.Ф.Русова

2. Кому належить наступне висловлювання: “Без казок неможливий повноцінний розумовий розвиток дітей. “Казковий” період розумового розвитку – не просто дитинство думки. Це і своєрідний погляд на світ, ні з чим не порівняне бачення природи, людських відносин. Дитина, зворушена, здивована красою природи або таємничістю відкритих перед ним явищ, знаходить ті точні і яскраві слова, яких ніколи не знайде байдужий”.

а) В.О.Сухомлинський б) А.С.Макаренко в) Л.М.Толстой.

3. Кому належить наступне висловлювання: “Під цілями виховання я розумію програму людської особи, програму людського характеру, причому в поняття характеру я вкладаю весь зміст особи, тобто і характер зовнішніх проявів, і внутрішньої переконаності, і політичне виховання, і знання. Геть усю картину людської особи; я вважаю, що ми, педагоги, повинні мати таку програму людської особи, за яку ми повинні змагатись”.

а) В.А.Сухомлинський б) А.С.Макаренко в) К.Д.Ушинський.

4. Кому належить наступне висловлювання: ”Природовідповідність – це відповідність виховання природі і тим закономірностям, що існують у ній незалежно від нас. Оскільки людина є частиною природи (мікрокосм у макрокосмі), то мова йде, передусім, про відповідність природі у широкому розумінні”:

а) Ж.-Ж.Руссо б) Й.Г.Песталоцці в) Я.Коменський

5. Кому належить наступне висловлювання: “Найбільш важливим явищем у школі, найбільш повчальним предметом для спостережень, найбільш живим прикладом для учня є сам учитель. Він – уособлений метод навчання, саме втілення принципу навчання і виховання. Його особистість завойовує йому повагу, вплив, силу. Повсюди цінність школи дорівнює цінності її вчителя”:

а) А.Дістервег б) К.Д.Ушинський в) В.О.Сухомлинський

6.Кому належить наступне висловлювання: “Виховання – це процес природний, а не штучний. Розвиток зсередини, а не прирощення ззовні. Процес, що здійснюється через діяльність природних інстинктів та інтересів, а не через вплив зовнішньої сили. Розкриття природних здібностей, а не придбання відомостей. Воно –саме сьогоденне життя, а не підготовка до майбутнього, відмінного за своїми інтересами та особливостями від дитячого життя”:

а) Ж.-Ж.Руссо б) Й.Г.Песталоцці в) Я.А.Коменський.

7. Кому належить наступне висловлювання: “Наша дисципліна – це поєднання повної свідомості, ясності, повного розуміння, як необхідно вчинити з ясною, точною зовнішньою формою, яка не допускає суперечок, розбіжностей, заперечень, зволікань, балачок”.

А) А.С.Макаренко б) В.О.Сухомлинський в) С.Ф.Русова

8. Кому належить висловлювання: “ ... Нема насильства більш нестерпного, як те, що хоче відібрати в народу спадщину, створену незчисленими поколіннями його віджилих предків. Відберіть у народу все – і він все може вернути; але відберіть мову, і він ніколи більш не створить її: вимерла мова в устах народу – вимер і народ”.

А) С.Ф.Русова б) К.Д.Ушинський в) Б.Д.Гринченко

9. Кому належить висловлювання: “Все вільне і самобутнє в людині – її мислення, мова, вчинки – є результатом її самодіяльності” .

А) Й.Г.Песталоцці б) Ж.Ж.Руссо в) А.Дістервег

10. Кому належить висловлювання: “Якщо вчитель має тільки любов до справи – він буде гарним учителем. Якщо він має тільки любов до учня, як батько, мати, він буде кращим за того, який прочитав усі книги, але не має любові ні до справи, ні до учнів. Якщо учитель поєднує в собі любов до справи і до учнів, він – досконалий учитель”.

А) Л.М.Толстой б) А.Дістервег в) В.О.Сухомлинський.

Історичні портрети

2. Про кого йдеться:

“Філософ-трибун, проводив бесіди по питаннях моралі на площах, спонукав своїх слухачів шляхом питань і відповідей відшукувати “істину” самим; метою виховання вважав пізнання самого себе, удосконалення моральності”.

а) Сократ б) Платон в) Арістотель

3. Про кого йдеться:

“Давньогрецький філософ, основні твори: “Держава”, “Закони”. Висунув теорію про ідеальну державу, в якій повинні існувати три великі суспільні групи: філософи, воїни, ремісники і землероби. Мета цієї держави, яка розуміється як наближення до вищого блага, здійснюється головним чином шляхом виховання, якому надається особливо важливого значення. У відповідності до мети розробив послідовну державну систему виховання”.

А) Сократ б) Платон в) Арістотель

3. Про кого йдеться:

“Філософ і вчений Давньої Греції, вихователь Олександра Македонського. Твори: “Етика”, “Політика”. Життя розумів як процес розвитку, який здійснюється не під впливом зовнішніх сил, а як внутрішній розвиток. Розглядав три види душі: рослинна, тваринна, розумна у відповідності до яких виділяє три боки виховання: фізичне, моральне і розумове”.

А) Сократ б) Платон в) Арістотель

4. Про кого йдеться:

“Давньогрецький філософ, висунув питання про природовідповідність виховання. “Природа і виховання подібні” - писав він. Підкреслював велику роль праці у вихованні: “... учіння виробляє прекрасні речі тільки на основі праці”. Вважав дуже важливими вправи в моральному вихованні.

А) Сократ б) Платон в) Демокрит

1. Про кого йдеться:

“Автор праці “Про виховання оратора”, викладач школи риторів у Давньому Римі. До педагогічних ідей відносив такі: діти вільних громадян мають великі природні здібності; нездібність – рідкісне явище; дитина повинна виховуватися в школі, вчителю слід підходити до кожного

вихованця обережно і уважно; вчитель повинен бути освіченим, любити дітей, бути стриманим, бути прикладом для учнів; надавав великого значення розвитку мови”.

А) Платон б) Аристотель в) М.Ф.Квінтіліан

2. Про кого йдеться:

“Видатний німецький педагог, основними педагогічними творами якого є: “Естетичне уявлення про світ як головне завдання виховання”, “Загальна педагогіка, виведена з мети виховання”. Розрізняв три розділи виховання: управління, навчання та моральне виховання. Розробив теорію виховуючого навчання, теорію пізнавального інтересу, формальні ступені навчання, ступені морального розвитку дитини”.

А) Й.Герbart б) А.Дістервег в) Й.Песталоцці

3. Про кого йдеться:

“Видатний український педагог, автор творів: “Книжка читальна для початківців”, “Народная педагогія”. Висунув у якості ідеалу виховання добросесну людину з високорозвиненим почуттям громадянського обов’язку і загальнолюдської солідарності. Розробляв ідею народності, яку розумів як створення народної школи з рідною мовою навчання, використання у народній школі усної народної творчості, народних звичаїв, матеріалів з рідної історії”.

А) О.В.Духнович б) С.Русова в) М.П.Драгоманов

4. Про кого йдеться:

“Видатний педагог, створив для дітей “Притулок сиріт”, автор творів: “Король Матеуш перший”, “Коли я знову стану маленьким”, “Жартівлива педагогіка”. Провідні педагогічні ідеї: вивчення дитячої природи, уважного ставлення до неї; віра у можливість дитини; вимога поваги до дитячого незнання; вихователь повинен вчитися у дитини, жити з нею духовним життям; організація самоврядування”.

А) Й.Песталоцці б) Я.Корчак в) В. да-Фельтре

5. Про кого йдеться:

“Видатний український громадський і освітній діяч. Розробив концепцію освіти та виховання, метою якої вважав формування всебічно розвинутої людини – громадянина і патріота, а основними елементами такі: національна дисципліна – це свідоме служіння кожної людини Батьківщині; формування громадянина – патріота своєї держави можливе тільки на національних засадах; необхідна рідна школа, така система навчання і виховання, яка базується на національних традиціях і рідній мові”.

А) С.Русова б) М.Грушевський в) М.Драгоманов

6. Педагогічними пам'ятками якого періоду є наступні: “Слово про закон і благодать» митрополита Іларіона”; “Житіє Федосія Печерського”; “Моління” Данила Заточника; “Ізборник” Іоанна Грішного; “Остромирова Євангелія”.

А) Європейського Середньовіччя б) Київської Русі в) Відродження.

Історія форм і методів навчання і виховання

1. “Ініціація”, як випробування, під час яких перевірялась підготовка молоді до життя (досвід спілкування, знання правил життя, звичаїв і обрядів, трудових навичок), були характерні для:

А) первісного суспільства б) Середньовіччя в) Відродження

2. “Дома молоді”, як заклади для життя і виховання підростаючих поколінь з'явилися в :

А) первісному суспільстві б) в епоху Середньовіччя в) Відродження

3. Методичними особливостями якої педагогічної системи є наступні:

- вільні тексти як основа навчання рідної мови: невеличкі творчі роботи, в яких діти розповідають про свої враження, радощі, плани на майбутнє;
- шкільна друкарня як обов'язковий і суттєвий елемент структури навчально-виховного процесу;
- шкільний журнал: збірка вільних текстів, які друкуються щодня, а у кінці місяця видаються;
- обмін шкільною продукцією (листи, шкільні журнали, тематичні альбоми, магнітофонні касети з розповідями дітей);
- перші спроби програмованого навчання: навчальні картки (картки самоосвіти, методичні картки, “навчаючі стрічки”).

А) В.О.Сухомлинський б) С.Френе в) Скіннер.

4. Педагогічна система якого педагога включала в себе таку систему методів формування особистості:

- вимога (посильна, яка демонструє високу культуру, такт, розум та волю педагога);
- метод довіри і поваги до вихованців;
- громадська думка колективу, заснована на теорії моралі;
- покарання та заохочення.

А) А.С.Макаренка б) В.О.Сухомлинського в)

5. Яка відома школа була побудована на основі таких принципів:

- відмова від насилля над дітьми та будь-яких форм примусу;
- глибока віра у творчі сили дитини;
- надання дитині свободи вибору змісту освіти, обсягу та глибини засвоєння знань;

- пізнавальний інтерес дитини та мистецтво викладання як провідні критерії визначення навчальної програми та розкладу занять на кожен навчальний день;

- вільне відвідування учнями навчальних занять, відсутність домашніх завдань.

А) Павлівська середня школа б) Яснополянська школа в) Вальдорфська школа

6. У якій відомій школі використовувались такі методи навчальної роботи: навчання в “зелених класах”, складання книжок-картинок про природу, подорожі у природу, проведення уроків мислення, використання і розв’язування задач із живого задачника, кімната казки, острів чудес, куточок краси; використання в духовному житті пісні, книжки, проведення свят матері, троянд, пльових квітів; праця в Саду Матері, написання дітьми оповідань, казок.

А) Павлівська школа б) Яснополянська школа в) Вальдорфська школа

7. Який педагог розробив тридцять три правила дидактики, основними з яких є такі:

- правила навчання, що відносяться до учня, суб’єкта навчальної діяльності;

- правила навчання, що відносяться до навчального матеріалу, об’єкта навчальної діяльності;

- правила навчання у відповідності з зовнішніми умовами, часом, місцем, становищем тощо;

- правила навчання, що стосуються вчителя.

А) Я.А.Коменський б) А.Дістервег в) Й.Ф.Герbart

8. Який педагог розробив такі умови підтримки вчителем уваги учнів на уроці:

- завжди прагнути повідомляти щось цікаве і корисне;

- пояснювати доцільність вивчення матеріалу;

- використовувати наочність;

- ставити питання щодо попередньої теми;

- надавати учням можливість ставити питання до вчителя.

А) А.Дістервег б) Я.А.Коменський в) Й.Г.Песталоці

8. Який педагог вперше дав філософсько-психологічне обґрунтування цілей виховання і визначив дві групи виховних цілей:

- можливі цілі (орієнтовані на перспективу, які вихованець може поставити собі вже у дорослому віці при здійсненні вибору професії тощо);

- необхідні цілі (виробка особистісних якостей, необхідних для будь-якої справи. Здійснюється через розвиток багатосторонніх інтересів, твердої волі, морального характеру).

А) Й.Герbart б) А.Дістервег в) Я.Коменський

9. Який педагог розробив зміст освіти на основі ідеї пансофії, як знання всього, всезагальної мудрості, у якій:

- “Було б перераховано все, що будь-коли існувало й існує, щоб ніщо не вислизнуло від пізнання”;

- “Було б обміряно та наочно представлено співвідношення всіх речей як до цілого, так і одне до одного”;

- “Нарешті, все було б зважено і з очевидністю доведено з метою знання точної істини щодо всіх речей”.

А) А. Дістервег б) Я.Коменський в) Й.Гербарт

Сутність педагогічних ідей

1. Яка педагогічна ідея характеризується такими положеннями:

- єдиної, спільної для всіх народів системи виховання не існує як в теорії, так і на практиці;

- у кожного народу своя, особлива система виховання, а тому механічні запозичення чужого педагогічного досвіду є неможливими;

- виховний досвід інших народів є дорогоцінною спадщиною людства, але не можна виховувати дітей за чужою педагогічною системою, якою б стрункою та продуманою вона не була; кожен народ у цьому відношенні повинен надіятися на власні сили;

- суспільне виховання тільки тоді є дійсним, коли його питання стають громадськими питаннями для всіх і сімейним питанням для кожного.

А) народності виховання б) природності виховання; в) суспільності виховання.

2. Сутність якої педагогічної ідеї полягає в наступному: “Мета виховання – це виховання істинних людей з розвиненими розумовими здібностями, свободою думки, здатних до самопізнання і самопожертви, натхнення і співчуття”.

А) загальнолюдського виховання б) вільного виховання в) природовідповідного виховання.

3. Яка педагогічна ідея характеризується наступним чином:

“Навчання без виховання є засобом без мети, а моральне виховання без навчання є метою, позбавленою засобів”.

А) розвиваючого навчання б) виховуючого навчання в) морального виховання.

4. Яка педагогічна ідея характеризується наступним чином:

“У процесі виховання необхідно приймати до уваги умови місця і часу – всю сучасну культуру, особливо тієї країни, що є батьківщиною учня”.

А) народності виховання б) природо відповідності виховання в) культуро відповідності виховання.

5. Яка педагогічна теорія характеризується наступним чином:

- внутрішня активність дитини, її пізнавальна потреба, зосередженість, цілеспрямована діяльність по засвоєнню нового концентрується в інтересі;
- підтримуваний “енергійним викладанням” багатосторонній інтерес створює перспективу для цілісного розвитку особистості;
- навчання повинно стимулювати прагнення до спостереження та роздумів (емпіричний та умоглядний інтереси), розвивати сприйняття прекрасного (естетичний інтерес), виховувати симпатію до людей і почуття суспільності (симпатичний та соціальний інтереси), релігійне світосприйняття (релігійний інтерес).

А) пізнавальної активності б) пізнавальної діяльності в) пізнавального інтересу.

6. Яка педагогічна теорія включає такі елементи:

- розуміння виховання, як внутрішньої роботи, яка розвиває надані природою фізичні, розумові та моральні здібності у відповідності з природним розвитком людської натури;
- компонентами системи морального виховання є: почуття (любові до матері, до сім’ї, до вчителя та товаришів, до всього людства), вчинки і свідомість;
- першоелементами пізнання є: число (вивчення арифметики), форма (вивчення геометрії), слово (вивчення рідної мови);
- першоелементом фізичного виховання є розвиток рухів у суглобах; засобами фізичного розвитку є: елементарна гімнастика, ігри, екскурсії, музика, співи.

а) теорія всебічного розвитку особистості б) теорія елементарної освіти в) теорія природовідного виховання.

7. Яка педагогічна ідея характеризується наступним чином:

- виховання як допомога вільному саморозвитку всіх природних властивостей дитини;
- метод опосередкованого педагогічного впливу;
- відмова від обмежень, що встановлюються волею вихователя, а не випливають з природних обставин життя дитини;
- відмові від беззаперечного підкорення вихованця авторитетові вихователя;
- відмова від штучних покарань;

а) самодіяльного виховання б) вільного виховання в) природного виховання.

8. Яка історико-педагогічна ідея характеризується таким чином:

- виховання за межами зіпсованого суспільства, на лоні природи, серед простого трудового народу, що живе природним життям;
- спілкування з природою що укріплює фізично, вчить користуватися органами відчуттів;
- приведення в гармонію впливів від природи, від людей та від оточуючих речей;
- урахування особливостей віку дитини та статевих особливостей.

А) природного виховання в) трудового виховання в) вільного виховання.

9. Яка педагогічна теорія характеризується такими положеннями:

- закон спадкоємності поколінь;
 - закон руху колективу, як організація нових перспектив, використання тих, що вже є, поступова постановка більш віддалених перспектив;
 - закон паралельної педагогічної дії;
 - принципи розвитку: трудова діяльність, єдність вимоги та поваги до особистості, єдності управління та самоврядування, бадьорого тону життя;
- а) теорія колективного виховання б) теорія соціального виховання в) теорія трудового виховання

10. Яка педагогічна ідея характеризується таким чином: навчатися потрібно тому, до чого народжений; обрати працю згідно своїй натурі, не брати на себе неприродних обов'язків, не приятелювати з тими, до яких не народжений.

А) природовідповідності виховання б) сродності виховання в) вільного виховання.

Історія вітчизняної школи та педагогіки

1. Як в Стародавній Русі називали вчителів? _____

2. Мета навчання в Київській Русі:

- 1) навчити розуміти церковні книги і службу з метою зближення з Богом;
- 2) підготувати громадянина до державного життя;
- 3) розкрити індивідуальність кожної людини, її духовну незалежність і самостійність
- 4) навчити ремеслу;
- 5) підготувати до сімейного життя;
- 6) підготувати воїна.

3. Характерні особливості виховання і освіти і Стародавній Русі:

- 1) християнство лежить в основі навчально-виховного процесу;
- 2) вплив Візантії;
- 3) удосконалення азбуки Кирила і Мефодія;
- 4) сімейне виховання - основа навчально-виховного процесу;
- 5) письмова мова - слов'янська;
- 6) зростання національної самосвідомості населення;
- 7) грекофілький напрям освіти і виховання.

4. Головний матеріал для письма в Стародавній Русі:

1) папір;	4) глиняні дощечки;
2) береста;	5) воскові дощечки;
3) шкіра;	6) очерет.

5. Головним завданням виховання Володимир Мономах вважав:

- а) фізичне виховання;
- б) релігійне виховання;
- в) розумове виховання.

6. Основним джерелом вивчення вітчизняної історії у школах Київської Русі був твір:

- 1. “Житіє Феодосія Печерського”;
- 2. “Повість минулих літ”;
- 3. “Руська правда”;
- 4. „Повчання Володимира Мономаха дітям”.

7. Вкажіть предмети, які вивчалися у школах грамоти Київської Русі.

- 1) письмо;
- 2) астроніомія;
- 3) граматикиа;
- 4) читання;
- 5) література;
- 6) риторика;
- 7) лічба;
- 8) діалектика;
- 9) церковний спів;
- 10) історія;
- 11) латинська мова;
- 12) богослов'я

8. Навчальними книгами у школі грамоти були:

- 1) Азбука, Часослов, Псалтир;
- 2) Буквар, Часослов, Житія святих;
- 3) Абетка, Псалтир, Євангеліє;
- 4) Абетка, Євангеліє, Псалтир, Молитвослов, Апостол.

9. Видатною пам'яткою української педагогічної літератури XIV ст., яка зображає найважливіші події в Галицько-Волинській державі є

10. Братські школи у XVI-XVII ст – це

- А) школи на Русі для дітей з бідних верств населення;
- Б) школи, грамоти, що відкривалися майстрами для всіх, хто мав можливість оплатити своє навчання;
- В) школи в Україні та Росії, альтернативні католицьким школам.

11. Характерна особливість братських шкіл?

- А) демократизм;
- Б) приналежність до певних верств населення;
- В) закритість.

12. Який вищий навчальний заклад був створений київським митрополітом П.Могилою на основі братських шкіл?

- А) колегіум;
- Б) слов'яно-греко-латинська академія;

В) університет.

13. Причина виникнення в Україні в XVI ст. братських шкіл:

- а) вони запроваджувалися представниками православної церкви для боротьби проти ополячення і окатоличення;
- б) вони запроваджувалися представниками уніатської церкви для боротьби проти ополячення і окатоличення;
- в) вони запроваджувалися представниками православної церкви для боротьби проти засилля в Україні західноєвропейської латинської освіченості;
- г) вони запроваджувалися представниками уніатської церкви для боротьби проти засилля в Україні західноєвропейської латинської освіченості.

14. Порядок призначення вчителя братської школи:

- а) вчителі вибиралися на загальних школах братства;
- б) вчителів призначав керівник братської школи за попередньою співбесідою з ними;
- в) вчителів призначав керівник братської школи на основі попередньо зданих іспитів.

15. Першим ректором був:	
1. Острозької академії;	А. Лаврентій Зизаній;
2. Львівської братської школи;	Б. Іов Борецький;
3. Київської братської школи;	В. Герасим Смотрицький;
4. Києво-Могилянської академії.	Г. Петро Могила.

16. Мова навчання, яка переважно використовувалась у Києво-Могилянській колегії у XVII ст.:

- а) польська;
- б) латинська;
- в) слов'янська;
- г) російська.

17. Педагогіка у широкому значенні, за К.Ушинським, це –

- а) синтез педагогічної практики та педагогічної теорії;
- б) синтез наук про людину для пояснення педагогічних явищ;
- в) синтез цілеспрямованої виховної діяльності (школа, вихователі) і спонтанної виховної діяльності (природа, суспільство, сім'я, релігія тощо);
- г) сукупність виховних правил або суто теорія виховання.

18. Предметом педагогіки К.Ушинський називав:

- а) педагогічний процес;
- б) виховну діяльність;

- в) людину;
- г) дослідження закономірностей педагогічних явищ.

19. До якого твору К.Д.Ушинського належить цитата: ”... виховання, якщо воно не хоче бути безсилим, повинно бути народним. Почуття народності таке сильне у кожного, що при загальній загибелі усього святого і благородного воно гине останнім”.

20. Хто автор вислову «Антропологічний шлях – єдиний шлях пізнання всесвіту»:

- А) Р. Штейнер;
- Б) Д. Ушинський;
- В) Н. Бердяєв.

21. Дидактичні принципи М.І.Пирогова:

- 1) свідомість навчання;
- 2) активність;
- 3) самостійність;
- 4) заучування матеріалу;
- 5) наочність;
- 6) рівність учня і вчителя.

22. М.І.Пирогов надавав велике значення навчанню:

- 1) самостійному;
- 2) наочному;
- 3) на лоні природи;
- 4) домашньому;
- 5) сімейному;
- 6) на основі народності.

23. Державна система народної освіти в Україні була затверджена:

- а) за шкільними реформами Петра I на поч. XVIII ст.;
- б) за російською шкільною реформою 1804 р.;
- в) за російськими освітніми реформами 60-70-х років XIX ст..
- г) 1917р.

24. Відомий український педагог другої пол. XIX ст., фундатор земської школи:

- а) О.Духнович;
- б) М.Корф;
- в) Б.Грінченко.
- г) Х.Алчевська;
- д) К.Ушинський;
- е) Л.Українка.

25. Які нові навчальні заклади відкривались у кінці XIX - на початку XX ст. в Україні

26. Хто з педагогів сформулював наступний принцип виховання: «Якомога більше поваги до людини і якомога більше вимогливості до неї»?

- А) Ушинський;
- Б) Макаренко;
- В) Сухомлинський.

Питання до тестів

Типи виховання

1. Особливості виховання в первісному суспільстві.
2. Особливості зародження вітчизняного типу виховання в найдавніші часи.
3. Педагогічні традиції держав Стародавнього Сходу.
4. Зародження західного типу виховання в державах Давньої Греції.
5. Педагогічні ідеї різних історичних епох: Середньовіччя; Відродження; Просвітництва, Нового часу.
6. Особливості розвитку освіти в Україні в різні історичні періоди.

Виховні системи.

7. Афінівська система виховання.
8. Спартанська система виховання.
9. Релігійна традиція виховання.
10. Система лицарського виховання.
11. Система виховання джентльмена.
12. Система виховання особистості в колективі.

Розвиток освітніх систем

13. Типи шкіл Давньої Греції і Риму.
14. Типи шкіл епохи Середньовіччя в Західній Європі.
15. Типи шкіл Київської Русі.
16. Типи шкіл епохи Відродження в Україні.
17. Типи шкіл епохи Відродження в Західній Європі.
18. Типи шкіл в Україні на початку 20 ст.
19. Реформаторська педагогіка і експериментальні школи (Г.Кершенштейнер, В.Лай, Д.Дьюї, Е.Мейман, А.Нейл, К.Пратт, М.Монтессорі, Р.Штейнер, Р.Кузіне, О.Декролі, С.Френе).
- 20.

Педагогічні системи

21. Педагогічна система Я.А.Коменського.
22. Педагогічні ідеї Дж.Локка.
23. Педагогічні ідеї Ж.Ж.Руссо.
24. Педагогічна діяльність і ідеї Й.Г.Песталоцці.
25. Педагогічні ідеї А.Дістервега.
26. Педагогічна система Й.Гербарта.
27. Педагогічна система К.Д.Ушинського.
28. Педагогічна система А.С.Макаренка.
29. Педагогічна система В.О.Сухомлинського.
30. Педагогічні ідеї М.І.Пирогова. 30. Педагогічні ідеї О.В.Духновича.

